

กันยรัตน์ สอนคง 2557: กระบวนการถ่ายทอดความรู้หัตถกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษา
การทำตะกร้าหวายลายพิกุล หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกระพุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาวิชาชีพ) สาขาวิชาพัฒนาวิชาชีพ ภาควิชา
อาชีวศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุชัช รามวงษ์กูร, ศศ.ด.
198 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้หัตถกรรมท้องถิ่นการทำ
ตะกร้าหวายลายพิกุล หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกระพุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาเชิง
คุณภาพ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยกลุ่มผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำตะกร้าหวายลายพิกุล จำนวน
3 คน ผู้รับการถ่ายทอด จำนวน 7 คน และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ
สัมภาษณ์ แบบสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม นำเสนอผล
การศึกษาแบบบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการถ่ายทอดความรู้หัตถกรรมท้องถิ่น การทำตะกร้าหวายลายพิกุล
หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกระพุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา 1) การถ่ายทอด
ความรู้ในอดีต เป็นการถ่ายทอดความรู้ในครัวเรือน มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้งานในครัวเรือน ผู้ถ่ายทอดความรู้
คือ พ่อแม่ ผู้รับการถ่ายทอดความรู้ คือ ลูก สถานที่ถ่ายทอดความรู้ คือ บ้าน วิธีการถ่ายทอดความรู้มีรูปแบบ
ไม่เป็นทางการ เนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ครบทุกกระบวนการผลิต 2) การถ่ายทอดความรู้ในปัจจุบัน
แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 2.1) การถ่ายทอดความรู้ในเครือญาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบ
อาชีพ ผู้ถ่ายทอดความรู้ คือ ญาติพี่น้อง ผู้รับการถ่ายทอดความรู้ คือ ลูกหลาน สถานที่ถ่ายทอดความรู้ คือ
บ้าน วิธีการถ่ายทอดความรู้มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ครบทุกขั้นตอนการผลิต
2.2) การถ่ายทอดความรู้ในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของ
หัตถกรรมท้องถิ่น ผู้ถ่ายทอดความรู้ คือ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รับการถ่ายทอดความรู้ คือ นักเรียน สถานที่
ถ่ายทอดความรู้ คือ สถานศึกษา วิธีการถ่ายทอดความรู้มีรูปแบบเป็นทางการ เนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอด
ความรู้ไม่ครบทุกกระบวนการผลิต จากผลการศึกษานำไปเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่
สมาชิกในชุมชน เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

ลายมือชื่อนิติติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก